

ღრმა და ყოვლისმომცველი
თავისუფალი სავაჭრო სივრცის
შესახებ შეთანხმების(DCFTA)
განხორციელების 2014-2017 წლების
სამოქმედო გეგმის

2014 წლის
ანგარიში

საქართველოს
ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების
სამინისტრო

ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების (DCFTA) განხორციელების 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმის 2014 წლის ანგარიში

DCFTA-ის განხორციელების კოორდინაცია

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო კოორდინაციას უწევს ევროკავშირსა და საქართველოს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმების ღრმა და ყოვლისმომცველ თავისუფალ სავაჭრო სივრცესთან დაკავშირებული ნაწილის (DCFTA) იმპლემენტაციის პროცესს. ამ მიზნით, საქართველოს ევროკავშირში ინტეგრაციის კომისიის ფარგლებში შეიქმნა ევროკავშირთან ასოცირების შესახებ შეთანხმების ღრმა და ყოვლისმომცველ თავისუფალ სავაჭრო სივრცესთან დაკავშირებული ნაწილის (DCFTA) განხორციელების საკოორდინაციო უწყებათაშორისი ქვეკომისია, რომლის პირველი სხდომაც 2014 წლის 11 ნოემბერს გაიმართა.

DCFTA-ის ეფექტიანად განხორციელების მიზნით, 2014 წლის 28 ივლისს საქართველოს ევროკავშირში ინტეგრაციის კომისიამ დაამტკიცა DCFTA-ის განხორციელების 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმა, რომელშიც მოცემულია ამ მიმართულებით განსახორციელებელი რეფორმები და ღონისძიებები. ასევე მომზადდა DCFTA-ის განხორციელების 2015 წლის დეტალური სამოქმედო გეგმა.

სამინისტროს კოორდინაციით მომზადდა DCFTA-ის განხორციელების 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმის იმპლემენტაციის პროცესში საქართველოს საჭიროებების დოკუმენტი, რომელიც წარედგინა დონორებს 2014 წლის 7 ნოემბერს გამართულ შეხვედრაზე.

დაგეგმილია ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების შესრულების ანგარიშის ყოველწლიურად მომზადება DCFTA-ის განხორციელების სამოქმედო გეგმის შესაბამისად. წინამდებარე ანგარიში წარმოადგენს პირველ დოკუმენტს, რომელიც DCFTA-ის განხორციელების 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმის 2014 წლის შესრულებას ასახავს.

საქონლით ვაჭრობა, მენარმეობისა და ექსპორტის ხელშეწყობა

მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარება

ქვეყნის მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარების მხარდაჭერისა და ექსპორტის დივერსიფიკაციის ხელშეწყობის მიზნით, 2014 წელს დაარსდა საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (სსიპ) მენარმეობის განვითარების სააგენტო.

მენარმეობის განვითარების სააგენტოს საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს წარმოადგენს „სტარტაპების“ დაფუძნებისა და სიცოცხლისუნარიანობის ხელშეწყობა,

ექსპორტის ნახალისება უცხოურ ბაზრებზე, მათ შორის, ევროკავშირის ბაზარზე; ადგილობრივი მენარმეების მხარდაჭერა ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის სტანდარტებთან მიახლოებაში, ფინანსებზე წვდომის გაადვილება, ბიზნესკონსულტირება, საინფორმაციო სერვისცენტრის ჩამოყალიბება და ა.შ.

2014 წლის ივნისიდან სსიპ მენარმეობის განვითარების სააგენტომ სახელმწიფო პროგრამის „აწარმოე საქართველოში“ ფარგლებში, ხელი შეუწყო 37 საწარმოს სესხზე ხელმისაწვდომობის გამართივებით. პროექტების ჯამური საინვესტიციო ღირებულება 45 მილიონი აშშ დოლარია. ექსპორტის განვითარების პროგრამის ფარგლებში, მენარმეობის განვითარების სააგენტო ხელს უწყობს ექსპორტიორებს გამოფენებში მონაწილეობის მიღების მხრივ, ეწევა სავაჭრო მისიების ფასილიტაციას, სავაჭრო პორტალის შემუშავებას, პროდუქტების განვითარებას და ა.შ. აღნიშნული აქტივობების შედეგად, ქართულმა კომპანიებმა მონაწილეობა მიიღეს 6 საერთაშორისო სავაჭრო გამოფენასა (ევროკავშირი, ჩინეთი, არაბთა გაერთიანებული საამიროები) და ასევე, სხვადასხვა სავაჭრო მისიებში, რომლის შედეგად გაფორმდა 2 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების საექსპორტო კონტრაქტი. 50-მდე ქართველმა მენარმემ მიიღო კონსულტაცია საექსპორტო საქმიანობასთან დაკავშირებით.

ამჟამად, ევროკავშირიდან პარტნიორების მხარდაჭერით, სააგენტო იმ პროდუქტებისა და სერვისების რიცხვს ზრდის, რომლებსაც ადგილობრივ მცირე და საშუალო ბიზნესსექტორს შესთავაზებს. ტექნიკური მხარდაჭერის/კონსულტაციის კომპონენტი ითვალისწინებს კომპანიებისთვის საკონსულტაციო სერვისების მიწოდებას აღრიცხვის, მართვის, ტექნოლოგიების დანერგვისა და სხვა მიმართულებებით. ტექნიკური მხარდაჭერის კომპონენტის ფარგლებში ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკთან (EBRD) გაფორმდა თანამშრომლობის მემორანდუმი, რომლის თანახმადაც, „აწარმოე საქართველოში“ ბენეფიციარებს შესაძლებლობა ექნებათ, ჩაერთონ EBRD-ის მცირე და საშუალო ბიზნესის მხარდაჭერის პროგრამაში და ბანკისგან საკონსულტაციო მომსახურება მიიღონ. პროგრამა ითვალისწინებს რეგიონებში მიკრობიზნესებისთვის ფინანსური და ტექნიკური მხარდაჭერის გაწევას. პროგრამის განხორციელება დაიწყება 2015 წლის პირველ კვარტალში.

ინსტიტუციონალური განვითარების მიმართულებით მენარმეობის განვითარების სააგენტო მუშაობს სააგენტოს განვითარების გეგმასა და „Business Excellence“ მოდელის დანერგვაზე, გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის ორგანიზაციის (GIZ) მხარდაჭერით.

2014 წლის ბოლოს მუშაობა დასრულდა ევროკავშირის დახმარების პროგრამაზე, რომლის მთავარი მიზანია, დაეხმაროს საქართველოს მთავრობას DCFTA-ის იმპლემენტაციასა და ევროკავშირის ბაზარზე ინტეგრაციაში. პროგრამა ითვალისწინებს კერძო

სექტორის განვითარება და მცირე და საშუალო ბიზნესის შესაძლებლობების გაძლიერებას ახალ მარეგულირებელ გარემოსთან ადაპტაციის პროცესში.

მენარმეობის განვითარების სააგენტო სხვა ორგანიზაციებთან ერთად (EBRD, GIZ) ჩართული იქნება ევროკავშირის მიერ განხორციელებული დახმარების პროცესში და საკონსულტაციო მომსახურებას გაუწევს მენარმეობის DCFTA-ის მოთხოვნებთან ადაპტაციის პროცესში. გარდა ამისა, ამ ეტაპზე მენარმეობის განვითარების სააგენტოს მიერ ევროკავშირის პროგრამის ფარგლებში მიმდინარეობს გარკვეული პროდუქტების შემუშავება, რომლებსაც სააგენტო მომავალში მენარმეობს შესთავაზებს.

2014 წელს საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს კოორდინაციით დაიწყო მუშაობა მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარების სტრატეგიასა და სამოქმედო გეგმაზე. დოკუმენტის შემუშავება მიმდინარეობს ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციასთან (OECD) მჭიდრო თანამშრომლობით და GIZ-ის მხარდაჭერით. სტრატეგიის შემუშავებაში ჩართული არიან სხვადასხვა სახელმწიფო უწყებისა და ბიზნესასოციაციის წარმომადგენლები.

ამ ეტაპზე შემუშავებულია სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის პროექტები სტრატეგიით გათვალისწინებული ორი პრიორიტეტული მიმართულებისთვის. აღნიშნული დოკუმენტების განხილვა განხორციელდა 2015 წლის თებერვლის დასაწყისში OECD-სთან და დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად.

საქონლით საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკის მონაცემთა ხარისხის გაუმჯობესება

2011 წლის 1 ნოემბრიდან 2014 წლის 18 იანვრამდე იმპორტირებულ საქონელზე სპეციალური სატვირთო საბაჟო დეკლარაციების გაფორმება ხორციელდებოდა სს საქართველოს ფოსტის მიერ. ამ პერიოდში საქსტატის საგარეო ვაჭრობის მონაცემთა ბაზები აღნიშნულ ინფორმაციას არ მოიცავდა. 2014 წლის დასაწყისში სსიპ შემოსავლების სამსახურმა შეძლო საქსტატისთვის სპეციალური სატვირთო საბაჟო დეკლარაციების მონაცემების მიწოდება. ინფორმაცია დამუშავდა საქონლით საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკის საერთაშორისო მეთოდოლოგიის შესაბამისად, საქონლის კოდები ჩაიშალა საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურის (HS 2012) 11-ნიშნა დონეზე საქონლის აღწერილობის მიხედვით და ინფორმაცია სრულ შესაბამისობაში მოვიდა საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკის მონაცემთა ბაზებთან. აღნიშნული სამუშაოების ძირითადი ნაწილი 2014 წლის ბოლომდე განხორციელდა. 2015 წლის იანვარში დასრულდა სპეციალური სატვირთო საბაჟო დეკლარაციის მონაცემების ხარისხობრივი კონტროლი და დამუშავება. ინფორმაცია აისახა საქონლით საგარეო ვაჭრობის სტატისტიკის მონაცემებში 2014 წლის წინასწარი წლიური მონაცემების გამოქვეყნებისას (2015 წლის 21 იანვარი). მთლიანად განახლდა 2011-2014 წლების იმპორტის მონაცემთა დინამიკური მწკრივი.

ტექნიკური რეგულაციები, სტანდარტიზაცია და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურა

სტანდარტიზაცია და მეტროლოგია

საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო აქტიურად განაგრძობს საერთაშორისო და რეგიონულ/ევროპული სტანდარტების ეროვნულ სტანდარტებად მიღების პროცესს, „სტანდარტიზაციის, აკრედიტაციის, შესაბამისობის შეფასების, ტექნიკური რეგულაციებისა და მეტროლოგიის სფეროში საქართველოს მთავრობის სტრატეგიის“ (TBT სტრატეგია) და საკანონმდებლო დაახლოების სამთავრობო პროგრამის პრიორიტეტების შესაბამისად. სააგენტომ 2014 წელს საქართველოს სტანდარტად მიიღო 1000-ზე მეტი საერთაშორისო და რეგიონული/ევროპული

სტანდარტი.

ამავდროულად, DCFTA-ით გათვალისწინებული ვალდებულებების შესაბამისად სააგენტომ საქართველოს სტანდარტების რეესტრიდან ამოიღო 368 სტანდარტი, აქედან ნაწილი საერთაშორისო ევროპულ სტანდარტებს ეწინააღმდეგებოდა. საერთაშორისო და ევროპული სტანდარტების საქართველოს სტანდარტებად მიღების პროცესის ეფექტურობის გაზრდის მიზნით 2014 წელს სააგენტოში შეიქმნა სტანდარტიზაციის 2 ტექნიკური კომიტეტი ტურიზმისა და მშენებლობის სფეროში.

ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნულ სააგენტოში მიმდინარეობს ყოვლისმომცველი ინსტიტუციონალური განვითარების (CIB) პროგრამის პირველი ფაზა - „საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერა“. აღნიშნული პროექტი ითვალისწინებს სააგენტოს ლაბორატორიული და აღმინისტრაციული ფართის, ასევე საინჟინრო სისტემების რემონტს. დასრულების ეტაპზე მეტროლოგიური ლაბორატორიების - სივრცის, ძალის, აკუსტიკის, ვიზრაციის, რადიოსიხშირების, კონდუქტომეტრის, pH მეტრის, ოპტიკის, დროისა და სიხშირის, ხარჯის, მცირე მოცულობების, სიმკვრივის გაზომვის; ასევე შესაბამისი საოფისე ფართისა და დამხმარე ინფრასტრუქტურის განახლების სამუშაოები.

2014 წლის დეკემბერში დასრულდა სააგენტოსთვის სახელმწიფო ასიგნებების ფარგლებში გამოყოფილი თანხით (300 000 ლარი) გათვალისწინებული სარემონტო სამუშაოების შესრულება.

მიმდინარეობს CIB პროგრამის მეორე ფაზის - „სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ინფრასტრუქტურის განვითარება ევროკავშირის საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად“, მოსამზადებელი სამუშაოები, რომლის ფარგლებშიც დაგეგმილია სააგენტოს ეროვნული ეტალონების ბაზის განახლება და მეტროლოგიური ლაბორატორიების ახალი ხელსაწყოებით აღჭურვა. ევროკავშირის წარმომადგენლობის მიერ შეირჩა გერმანული კომპანია ZMK, რომლის ექსპერტმა სააგენტოს შესაბამისი განყოფილებების წარმომადგენლებთან ერთად დააბუსტა შესაძენი ეტალონებისა და აღჭურვილობის სიები.

დაახლოებული კანონმდებლობის დასაბუთებად დაინტერესებული მხარეების, მათ შორის ეკონომიკური ოპერირების, მცირე და საშუალო საწარმოების მომზადებისა და ადაპტაციის ხელშეწყობის მიზნით 2014 წლის 20 მაისს სასტუმრო „შერატონ მეტეხი პალასში“, CIB პროგრამის პირველი ფაზის ფარგლებში გაიმართა სემინარი, სადაც წარდგენილ იქნა:

- ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების ხელმოწერის პროცესში საქართველოს მიერ მიღწეული პროგრესი;
- CIB პროგრამის ფარგლებში სააგენტოს მიერ მიღწეული შედეგები;
- მეტროლოგიისა და სტანდარტიზაციის სფეროში მოსალოდნელი პროექტები და სააგენტოს გეგმები.

ამავდროულად, სემინარი მიეძღვნა მეტროლოგიის საერთაშორისო დღეს, რომელიც 20 მაისს აღინიშნება. ლონისძიებაში მონაწილეობდნენ სამოქალაქო და კერძო სექტორის წარმომადგენლები.

CIB პროგრამის პირველი ფაზის ფარგლებში სააგენტოში 2014 წლის 15-19 სექტემბერს ჩატარდა სასწავლო კურსი ხარისხის აუდიტორებისთვის - „აუდიტის ხარისხის სისტემა“, 22-26 სექტემბერს კი - ხარისხის სისტემის მენეჯერებისა და მთავარი აუდიტორებისთვის - „მენეჯმენტის თანამედროვე მეთოდები და მოდულები“. ტრენინგი ჩატარდა უკრაინული ორგანიზაციის, DQS-ის მიერ, რომელიც ევროპის ხარისხის ორგანიზაციის EOQ-ს წევრია. 1-2 ოქტომბერს ჩატარდა სასერტიფიკაციო გამოცდები. სააგენტოს სპეციალისტებმა გაიარეს ყველა ჩატარებული მოდული როგორც თეორიულ, ასევე პრაქტიკულ ნაწილებში და წარმატებით ჩააბარეს შესაბამისი გამოცდები. გაიცა ევროპული ორგანიზაციის მიერ აღიარებული სერტიფიკატები, რაც ადასტურებს სააგენტოს მეტროლოგიის ინსტიტუტის ეტალონური განყოფილების სპეციალისტების კვალიფიკაციასა და კომპეტენტურობას ხარისხის მენეჯმენტის სფეროში.

თანამშრომლების ტრენინგი ასევე განხორციელდება

CIB პროგრამის მეორე ფაზაში, რომელიც 2015 წლიდან დაიწყება.

აკრედიტაცია

აკრედიტაციისა და შესაბამისობის შეფასების სფეროში დაინტერესებული მხარეების ჩართულობის უზრუნველსაყოფად, ჩამოყალიბდა აკრედიტაციის საბჭოს შექმნისა და საქმიანობის წესი და დამტკიცდა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრის 2014 წლის 30 დეკემბრის №1-1/403 ბრძანებით. აკრედიტაციის საბჭო ფუნქციონირებას 2015 წლის პირველ ნახევარში დაიწყებს.

2014 წლის 9 ივნისს საქართველოს აკრედიტაციის ცენტრმა (GAC) ჩაატარა კონფერენცია თემაზე: „აკრედიტაცია და შესაბამისობის შეფასება საქართველოში: ეროვნული და საერთაშორისო ორიენტირები“. კონფერენციას ესწრებოდა 70-მდე მონაწილე, მათ შორის იყვნენ ევროკავშირის, ბიზნესის, საჯარო და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები, შესაბამისობის შემფასებელი პირები. კონფერენციის ერთ-ერთი მთავარი საკითხი იყო ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოებული ქართული კანონმდებლობის გაცნობა.

GAC-ის თანამშრომლებისა და ტექნიკური შემფასებლების კვალიფიკაციის მხარდასაჭერად განხორციელდა ტრენინგები აკრედიტაციის სხვადასხვა სქემების მიხედვით. წლიური ტრენინგის გეგმის შესაბამისად 2014 წელს მოეწყო ტრენინგები შემდეგი სტანდარტების აკრედიტაციის სქემების მიხედვით: ISO/IEC 17020, ISO/IEC 17025, ISO/IEC 17065 და ISO/IEC 15189.

GAC-ის თანამშრომლებისთვის და ტექნიკური შემფასებლებისთვის ტრენინგები ჩატარდა შეფასების ტექნიკის სფეროში ევროპულ ნორმებთან დაახლოებული კანონმდებლობის შესაბამისად. ჩატარდა ტრენინგი ISO/IEC 17020-ის გამოსაყენებლად ევროპულ ნორმებთან დაახლოებული კანონმდებლობის სფეროში.

ევროპული აკრედიტაციის (European Co-operation for Accreditation (EA)) ასოცირებული წევრობის ხელშეკრულებიდან გამომდინარე, GAC (ევროკავშირის CIB პროექტის ნაწილობრივი მხარდაჭერით) მონაწილეობდა 2014 წელს EA-ს მიერ ჩატარებული ყველა ტექნიკური კომიტეტის მუშაობაში, მათ შორის:

- სერტიფიკაციის კომიტეტის ორი შეხვედრა (მარტი და სექტემბერი);
- ინსპექტირების კომიტეტის ორი შეხვედრა (მარტი და ოქტომბერი);
- მრავალმხრივი შეთანხმებების კომიტეტის შეხვედრა (ოქტომბერი);
- გენერალური ასამბლეა (მაისი და ნოემბერი).

2014 წლის სექტემბერში აკრედიტაციის ცენტრმა გააკეთა ოფიციალური განაცხადი EA-ს ორმხრივი აღიარების შეთანხმების (BLA) პროცედურების დაწყების შესახებ.

ბაზარზე ზედამხედველობა

DCFTA-ის განხორციელების 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმის შესაბამისად, ევროკავშირის ექსპერტების დახმარებით ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოსთვის 2014 წლის აპრილში ევროკავშირის საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად შემუშავებულ იქნა ტექნიკური დახმარების პროგრამის განხორციელების გეგმა (ToR) ბაზარზე ზედამხედველობის სისტემის ხარვეზებისა და საჭიროებების შესაფასებლად და გასაუმჯობესებლად.

აღნიშნული პროგრამის განხორციელების დაწყება იგეგმება 2015 წლის პირველ კვარტალში და გაგრძელდება 15 თვის განმავლობაში. პროგრამის განსახორციელებლად ევროკავშირის მიერ გამოყოფილია 250 000 ევრო.

ტექნიკური დახმარების პროგრამის განხორციელების გეგმა მოიცავს:

- ბაზარზე ზედამხედველობის სისტემის ხარვეზებისა და საჭიროებების იდენტიფიცირებას;
- სააგენტოს შესაძლო ინსტიტუციური ხარვეზების

იდენტიფიცირებას და შესაბამისი რეკომენდაციების შემუშავებას;

• ბაზარზე ზედამხედველობის რეგულაციებისა და პროცედურების შემცველი ნორმატიული აქტების შემუშავების შესახებ რეკომენდაციების მომზადება ევროპის ქვეყნების საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად;

• სააგენტოს თანამშრომლებისთვის ტრენინგების ჩატარებას იმ სფეროებში, სადაც საკანონმდებლო დაახლოება განხორციელდა საქართველოს მხარის მიერ (იგულისხმება ახალი მიდგომის დირექტივების შესაბამისი ტექნიკური რეგლამენტების შემუშავება, მაგალითად, შემდეგი სფეროებისთვის: წნევაზე მომუშავე მარტივი ქურჭლები, წნევაზე მომუშავე მოწყობილობები, ცხელი წყლის ახალი ბოილერები, ლიფტები, საბაგრო გზები ა.შ.).

საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 30 დეკემბრის №2639 განკარგულებით დამტკიცებული „სამრეწველო პროდუქტებზე ბაზარზე ზედამხედველობის სტრატეგიის“ შესაბამისად, შემუშავებულ იქნა აღნიშნული სტრატეგიის განხორციელების პროგრამის პროექტი.

სანიტარიული და ფიფოსანიტარიული ღონისძიებები

საკანონმდებლო ბაზა

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების მიზნით შეიმუშავა შემდეგი სამართლებრივი აქტები:

• „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონი, რომელიც საქართველოს პარლამენტის მიერ დამტკიცდა 2014 წლის 17 აპრილს;

• „ბიზნესოპერატორის აღიარების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 დეკემბრის №722 დადგენილება, რომელიც ადგენს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად რეგისტრირებული ბიზნესოპერატორის აღიარების ზოგად პრინციპებს, პროცედურებს, მასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებს და ვრცელდება სახელმწიფო კონტროლისადმი დაქვემდებარებულ იმ ბიზნესოპერატორზე, რომელიც ახორციელებს ცხოველური წარმოშობის სურსათის წარმოებას ან/და გადამამუშავებას;

• „მსხვილფეხა საქონლის იდენტიფიკაცია-რეგისტრაციისა და მათი სადგომების/დროებითი სადგომების რეგისტრაციის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 31 დეკემბრის №764 დადგენილება, რომელიც ადგენს საქართველოში მსხვილფეხა საქონლის იდენტიფიკაცია-რეგისტრაციის, ასევე მათი სადგომის/დროებითი სადგომის რეგისტრაციის და მონაცემთა ელექტრონული ბაზის წარმოების წესს, სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების პირობებსა და შემოღულადგ ღონისძიებებს;

• „საერთაშორისო გადაზიდვებისას ტვირთის ფიტოსანიტარიულ მოთხოვნებთან შეუსაბამობის შესახებ შეტყობინების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 26 იანვრის №8 დადგენილება;

• „ტექნიკური რეგლამენტის - „პესტიციდების და აგროქიმიკატების შენახვის, ტრანსპორტირების, რეალიზაციისა და გამოყენების წესების“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №451 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 12 დეკემბრის №678 დადგენილება;

• „ტექნიკური რეგლამენტის - „პესტიციდების წვრილი დაფასოების ორგანიზების წესის“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №437 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2014 წლის პირველი დეკემბრის №646 დადგენილება;

• „ტექნიკური რეგლამენტის - „ბაზარზე განთავსებული

პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების კონტროლის და ნიმუშის აღების წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №447 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის შესახებ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 ნოემბრის №636 დადგენილება;

• სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2014 წლის 13 ოქტომბრის №2-200, 2014 წლის 27 ივნისის №2-123 და 2015 წლის 23 იანვრის №2-16 ბრძანებებით „საერთაშორისო ვეტერინარულ-სანიტარული კოდექსით განსაზღვრული „ა“ და „ბ“ ჯგუფების საშიში გადამდები სნეულებების საწინააღმდეგო პროფილაქტიკურ-საკარანტინო ღონისძიებათა განხორციელების წესს“ დაემატა ღორის კლასიკურ ჭირთან ბრძოლის პროფილაქტიკურ და საკარანტინო ღონისძიებათა წესი, ღორის აფრიკულ ჭირთან (ცხელებასთან) ბრძოლის პროფილაქტიკურ და საკარანტინო ღონისძიებათა წესი“ და „ნიუკასლის (ფრინველის ჭირი) დაავადებასთან ბრძოლის პროფილაქტიკურ და საკარანტინო ღონისძიებათა წესი“;

• „თაფლის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 დეკემბრის №714 დადგენილება, რომელიც ძალაში შევა 2015 წლის 1 ივლისიდან. დადგენილება ადგენს მოთხოვნებს ნატურალური თაფლის მიმართ და აწესრიგებს ბიზნესოპერატორის მიერ თაფლის წარმოებისა და ბაზარზე განთავსების საკითხებს;

• „სურსათის უვნებლობის სფეროში ყოვლისმომცველი სტრატეგიისა და საკანონმდებლო მიხედვების პროგრამის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 28 დეკემბრის №1756 განკარგულებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 5 მაისის №783 განკარგულება, რაც ითვალისწინებს მომდევნო 7 წლის განმავლობაში სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში მარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოებას.

დასრულებულია მუშაობა შემდეგი ნორმატიული აქტების პროექტებზე:

• ცხოველური წარმოშობის სურსათის კონტროლის სპეციფიკური წესი, რომელიც ეხება ადამიანის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობასთან, ცხოველთა ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობასთან, მცენარეთა სიჯანსაღესთან დაკავშირებული რისკების თავიდან აცილების, აღმოფხვრის ან მისაღებ დონემდე შემცირების; ასევე მომხმარებელთა ინტერესების დაცვისა და ვაჭრობაში სამართლიანი პრინციპების უზრუნველყოფისათვის სახელმწიფო კონტროლის ეფექტიან განხორციელებას;

• ცხოველის საკვების ჰიგიენის წესი, რომელიც ადგენს ცხოველის საკვების ჰიგიენის ზოგად მოთხოვნებს, შესაბამის პირობებსა და მექანიზმებს ცხოველის საკვების მიკვლევადობის სისტემის უზრუნველსაყოფად;

• რძისა და რძის ნაწარმის ტექნიკური რეგლამენტის შესახებ მთავრობის დადგენილების პროექტი;

• შესაფუთი ხის მასალის რეგულირების წესი, რომლის მიზანია საერთაშორისო გადაზიდვების ხელშეწყობა და ფიტოსანიტარული კეთილსამედობის უზრუნველყოფა;

• კარტოფლის კიბოს კონტროლის წესი, რომლის მიზანია დარეგულიროს მებრუნებელად გავრცელებული საკარანტინო მავნე ორგანიზმის კარტოფლის კიბოს გამომწვევის პათოგენის ფიტოსანიტარული კონტროლი და მისი გავრცელების პრევენცია;

• სამეცნიერო კვლევებისა და სელექციური სამუშაოებისთვის ზოგიერთი მავნე ორგანიზმის, მცენარის, მცენარეული პროდუქტისა და სხვა ობიექტის შემოტანის წესი.

შემოსავლების სამსახურის მიერ სურსათის ეროვნულ სააგენტოსთან ერთად მომზადდა და სამოქმედოდ იქნა შემოღებული ფიტოსანიტარულ და ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ექსპორტ/იმპორტის მარეგულირებელ ნორმატიულ აქტებში (საქართველოს მთავრობის №426, №427, №429 და №430 დადგენილებები) ცვლილებების პროექტები, რომლის თანახმად:

• ფიტოსანიტარულ და ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის მიმართ გამართვდა ტრანზიტის პროცედურები. გაჩნდა რისკზე დაფუძნებული კონტროლის პროცედურა. იმ შემთხვევაში, როდესაც ფიტოსანიტარული ტრანზიტული ტვირთი შეფუთულია და გადაიზიდება დასრულებული სტრანსპორტ საშუალებით, ფიტოსანიტარული კონტროლი არ ტარდება. ხოლო თუ ტრანზიტული ტვირთი ექვემდებარება დანაწევრებას, სტრანსპორტ საშუალების შეცვლას, ხორციელდება ფიტოსანიტარული სასაზღვრო კონტროლი;

• ევროკავშირის რეკომენდაციების გათვალისწინებით შემუშავდა ფიტოსანიტარული და ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ახალი ნუსხები. ფიტოსანიტარიაში შემუშავდა: მცენარეთა მავნე ორგანიზმების ახალი ნუსხა; მცენარეებისა და მცენარეული პროდუქტების ნუსხა საკარანტინო მავნე ორგანიზმების მიხედვით; კონკრეტული ქვეყნების მიხედვით გაიწერა ჩამონათვალი მცენარეების, მცენარეული პროდუქტებისა და სხვა კონტროლქვემდებარე ობიექტებისა, რომელთა იმპორტიც აკრძალულია. ვეტერინარიაში განახლდა კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის ნუსხა;

• მნიშვნელოვნად შემცირდა ფიტოსანიტარულ და ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის სანებართვო ნუსხები;

• ევროკავშირის რეკომენდაციების გათვალისწინებით შემუშავდა ფიტოსანიტარული და ვეტერინარული კონტროლის ჩატარების ელექტრონული აქტები (CVED), რომლებიც შედგება 2 ნაწილისგან: პირველი ნაწილი - „წინასწარი შეტყობინება“ (ივსება საქონლის მფლობელის მიერ); მეორე ნაწილი - „გადაწყვეტილება ტვირთის შესახებ“ (ივსება უფლებამოსილი პირის მიერ).

მიმდინარეობს მუშაობა საქართველოს მთავრობის დადგენილებების პროექტებზე, რომლებიც ითვალისწინებს არაცხოველური წარმოშობის სურსათის სასაზღვრო კონტროლს. ჯანდაცვის სამინისტროში კი შექმნილია სამუშაო ჯგუფი (მონაწილეობს შემოსავლების სამსახური, სურსათის ეროვნული სააგენტო, არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები სურსათის უვნებლობის სფეროში), რომლის მიზანია სასურსათო ნედლეულისა და კვების პროდუქტების ხარისხისა და უსაფრთხოების სანიტარული წესების და ნორმების შემუშავება.

2015 წლის 1 იანვრიდან ამოქმედდა საქართველოს მთავრობის 29 დეკემბრის №740 დადგენილება, რომელიც შეეხება ცოცხალი მოდიფიცირებული ორგანიზმების სასაზღვრო კონტროლს.

DCFTA-ის სანიტარული და ფიტოსანიტარული ზომები ითვალისწინებს საქართველოს მიერ ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების სიის ევროკავშირისთვის წარდგენას შეთანხმების ძალაში შესვლიდან 6 თვის ვადაში (2015 წლის თებერვლის ბოლო). საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროში დასრულდა მუშაობა აღნიშნულ სიაზე, რომლის შემუშავებაშიც ჩართული იყო ყველა შესაბამისი უწყება. იგი მოიცავს სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროების მარეგულირებელი ევროკავშირის კანონმდებლობის ნუსხასა და საქართველოს კანონმდებლობის დაახლოების ვადებს საქართველოს პრიორიტეტების მიხედვით.

მომზადებულია „საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების სტრატეგია 2015-2020 წლებისთვის“, რომელიც მიზნად ისახავს სასოფლო-სამეურნეო კონკურენტუნარიანობის გაზრდას, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტიულობის მდგრად განვითარებას, სურსათის უვნებლობასა და სოფლად სიღარიბის შემცირებას.

ინსტიტუციური რეფორმები

„საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 28 დეკემბრის №485 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 3 დეკემბრის №654 დადგენილების საფუძველზე 2015 წლის იანვრიდან საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შეიქმნა ევროინტეგრაციის დეპარტამენტი, რომელიც კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს სოფლის მეურნეობის მარეგულირებელ ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების კოორდინაციას სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დეპარტამენტებსა

და სამინისტროს დაქვემდებარებულ უწყებებს შორის, ასევე, ასოცირების შეთანხმების იმპლემენტაციის მიზნით სამთავრობო ღონისძიებებში მონაწილეობას.

2014 წელს სურსათის ეროვნული სააგენტო გაძლიერდა რამდენიმე მიმართულებით. კერძოდ, დამატებით შეიქმნა სააგენტოს ტერიტორიული ორგანოები 6 რეგიონში. ასევე გაიზარდა სააგენტოს თანამშრომელთა რაოდენობა, განხორციელდა მათი კვალიფიკაციის ამაღლება და გადაამზადება შესაბამის სპეციალობებში.

„საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის შექმნის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 13 თებერვლის №162 დადგენილების საფუძველზე შეიქმნა სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი. ცენტრის საქმიანობა მოიცავს სოფლის მეურნეობის განვითარებისა და სურსათის წარმოების ხელშეწყობას; ახალი ტექნოლოგიების კვლევა-დაანერგვას; სოფლის მეურნეობაში დასაქმებულ პირთა ცნობადობის ამაღლებას; სურსათის უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროში რისკის შეფასების უზრუნველყოფას; ბიომეურნეობის განვითარების ხელშეწყობას; მცენარეთა და ცხოველთა აგრობიომრავალფეროვნების შენარჩუნების ხელშეწყობასა და თესლისა და სარგავი მასალების სტანდარტების შემუშავება-სერტიფიცირებას.

„სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სისტემაში შეიქმნა სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების სააგენტო, რომლის ძირითად ამოცანას წარმოადგენს სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის სტატუსის მინიჭება/შენიშვნა, მონიტორინგი და სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების ხელშეწყობა. მიმდინარე ეტაპზე სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის სტატუსი მინიჭებული აქვს 500-ზე მეტ კოოპერატივს. 2014 წელს განხორციელდა სააგენტოს თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლება და მათი გადაამზადება.

სხვა პროექტები

შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტი

2013 წელს საქართველოს მთავრობამ დაიწყო შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტი, რათა გაეუმჯობესებინა სასოფლო-სამეურნეო ღონისძიებებისთვის ფინანსურ რესურსებზე ხელმისაწვდომობა. 2014 წლის ბოლოსთვის აღნიშნული პროგრამით 27 177 ფერმერმა/მწარმოებელმა ისარგებლა. პროექტის მიზანია, ემწარმოება უზრუნველყოფა იაფი და ხელმისაწვდომი ფულადი სახსრებით სოფლის მეურნეობის პირველადი წარმოების, გადაამამუშავებელი და შენახვა-რეალიზაციის საწარმოო პროცესების გაუმჯობესების მიზნით.

საწარმოთა თანადაფინანსების პროექტი

საწარმოთა თანადაფინანსების პროექტის ინიციატორია საქართველოს მთავრობა. იგი გამიზნულია სასოფლო-სამეურნეო გადაამამუშავებელი კომპანიებისთვის. პროექტის მთლიანი დაფინანსება დაახლოებით 30 მლნ აშშ დოლარია. პროექტის მთავარი მიზანია სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადაამამუშავებელი ახალი საწარმოების, ან უმოქმედო საწარმოების ამუშავებით დაინტერესებული კომპანიებისთვის (მათ შორის, კოოპერატივებისთვის) ფინანსური და ტექნიკური დახმარების გაწევა.

აგროდაზღვევის პროექტი

2014 წელს საქართველოს მთავრობამ დაიწყო „აგროდაზღვევის“ საპილოტე პროგრამა ფერმერებისთვის. პროექტის ფარგლებში გაიცა 21 000 სადაზღვევო პოლისი, რომელმაც დაფარა 18 000 ჰა სასოფლო-სამეურნეო მიწა.

მცირემიწიან ფერმერთა საგაზაფხულო სამუშაოების ხელშეწყობის პროექტი

საქართველოს მთავრობის ინიციატივით დაწყებული საგაზაფხულო სამუშაოების პროგრამა 2014 წელს განხორციელდა სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს მიერ. პროგრამით, რომლის მთლიანი ბიუჯეტი დაახლოებით 82 მლნ ლარს შეადგენდა, ისარგებლა 800 000-მდე ფერმერმა. პროექტი ითვალისწინებდა სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე მომსახურებას (ნიადაგის ხვანა) ან/

და სასოფლო-სამეურნეო საწარმოო საშუალებების მიწოდებას იმ ფერმერთათვის, რომლებსაც საკუთრებაში, სარგებლობაში ან ფაქტობრივ მფლობელობაში აქვთ 1,25 ჰა-მდე სასოფლო-სამეურნეო ნაკვეთი და იყენებენ ერთწლიანი ან მრავალწლიანი კულტურების წარმოებისთვის.

„აწარმოე საქართველოში“

პროგრამის მიზანია საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო პირველადი და გადაამამუშავებელი ახალი საწარმოების შექმნის/არსებული საწარმოების გაფართოების/გადაიარაღების ხელშეწყობა, კერძო სექტორის კონკურენტუნარიანობისა და საექსპორტო პოტენციალის ზრდა ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის საშუალებით.

პროგრამას სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო ახორციელებს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი დაფინანსების ფარგლებში.

საინფორმაციო კამპანიების ორგანიზება

ევროპასთან ინტეგრაციის კომუნიკაციისა და ინფორმაციის სტრატეგიის 2014 წლის სამოქმედო გეგმის შესაბამისად, კერძო სექტორთან ჩატარდა შეხვედრები გარკვეული პროდუქციის ევროკავშირის ბაზარზე განთავსების მოთხოვნებთან დაკავშირებით.

სურსათის ეროვნული სააგენტო და საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო აგრძელებს მჭიდრო ურთიერთობას კერძო სექტორთან, მომხმარებელთა დაცვის არასამთავრობო ორგანიზაციებთან და სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან საქართველოს სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული კანონმდებლობის განვითარების კუთხით. სურსათის ეროვნულმა სააგენტომ შექმნა „სამოქალაქო დარბაზი“, როგორც სამოქალაქო საზოგადოებასა და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან ურთიერთობის ფორმატი. მონაწილეები რეგულარულად იღებენ ინფორმაციას წარმოდგენილი ცვლილებებისა და მიღებული კანონმდებლობის შესახებ.

აღამიანური რესურსების მანვიტარება

აღამიანური რესურსების განვითარების კუთხით სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და სურსათის ეროვნული სააგენტოს თანამშრომლები მონაწილეობდნენ შემდეგ ტრენინგებში:

- სახელმწიფო კონტროლის წესი ევროკავშირის სამართლის მიხედვით;
- საკანონმდებლო დაახლოების მიზნით პრიორიტეტული სიის შედგენა;
- ევროკავშირის სამართლის იმპლემენტაცია;
- ქართული კანონმდებლობის ევროკავშირის შესაბამის კანონმდებლობასთან დაახლოება.

შემოსავლების სამსახური ჩაერთო ევროკავშირის ინსტიტუციონალური განვითარების პროგრამის (CIB) მეორე ფაზაში, რაც ითვალისწინებს შემოსავლების სამსახურის ორი სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტის - კარნახისა და ფოთის - სრულად აღჭურვასა და ადგილის ფიტოსანიტარიული და ვეტერინარული (გარდა ცოცხალი ცხოველისა) შენობების აღჭურვას, ასევე 4 ტრენინგსა და 6 სასწავლო მისიას.

2014 წელს სასაზღვრო გამშვებ პუნქტში „ფოთისა და ყულევის პორტები და ფოთის თავისუფალი ინდუსტრიული ზონა“ საბაჟო საწყობი APM Terminal-ში აშენდა ფიტოსანიტარიული და ვეტერინარული კონტროლის (გარდა ცოცხალი ცხოველებისა) შენობა/ნაგებობა.

შემოსავლების სამსახურმა გაუწია ორგანიზება სხვადასხვა ტრენინგ-პროგრამას ქართველ სპეციალისტებში სანიტარიული და ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო კონტროლის ღონისძიებების ცნობადობის გაღრმავებისა და შესაბამისი უნარ-ჩვევების განვითარების მიზნით. ამ მხრივ შემოსავლების სამსახურის მოთხოვნით TAIEX-ის დახმარებით ჩატარდა ორი ტრენინგი:

- სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტებზე ვეტერინარული ფიზიკური შემოწმების განხორციელება (27-28 იანვარი, 2014 წ.);

• სასაზღვრო ინსპექციის პუნქტებზე მცენარეთა სიჯანსაღის კონტროლი (24-25 თებერვალი, 2014 წ.).

საერთაშორისო მხარდაჭერა

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და სურსათის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერას ახორციელებს ევროკავშირის CIB პროგრამა. პროგრამის მხარდაჭერა ხორციელდება სამი ძირითადი მიმართულებით: სურსათის უვნებლობა, ვეტერინარია და ფიტოსანიტარია. ევროკავშირის შესაბამისი ექსპერტები აქტიურად არიან ჩართულნი საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების პროცესში.

2013 წელს დაწყებული ევროპული სამეზობლო პროგრამის ფარგლებში 40 მილიონი ევრო გამოიყო სოფლის მეურნეობის განვითარების ხელშეწყობისა და საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების სტრატეგიაში ასახული საკითხების დაფინანსების მიზნით (ENPARD). პროექტი წარმატებით მიმდინარეობს, რის გამოც ევროკავშირმა პროექტის ფარგლებში დამატებით 12 მილიონი ევრო გამოყო. პროექტის ძირითადი მიმართულებებია: სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის გაძლიერება, მცირე ფერმერების შესაძლებლობების გაუმჯობესება და სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში ჩართული პირების შესაძლებლობების განვითარება.

სოფლის მეურნეობის სამინისტრო აქტიურად თანამშრომლობს ასევე სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, რომლებიც მუშაობენ სოფლის მეურნეობის განვითარებისა და ხელშეწყობის მიმართულებით.

საბაჟო სფერო და ვაჭრობის ხელშეწყობა

ასოციირების შეთანხმებით და მისი ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცესთან დაკავშირებულ ინაწილით განსაზღვრული ვალდებულებების თანმიმდევრული დაახლოება შემოსავლების სამსახურისთვის ერთ-ერთი პრიორიტეტებია. დაახლოების პროცესი განისაზღვრება სამართლებრივი ცვლილებებითა და ადამიანური რესურსების გაძლიერებით.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროში საბოლოო სტადიაზეა საქართველოს ახალი საბაჟო კოდექსის პროექტის შემუშავება GIZ-ის ტექნიკური მხარდაჭერით. 2015 წელს დაგეგმილია კოდექსის პროექტის საბოლოო ვერსიის საზოგადოებისთვის წარდგენა და საჭარო განხილვების გამართვა.

შემოსავლების სამსახურის უფროსის ბრძანების №31157 საფუძველზე, 2014 წლის 23 ივნისს შეიქმნა სამუშაო ჯგუფი „საქონლით ვაჭრობაში ფორმალურობის გამარტივების შესახებ“ და „ტრანზიტის საერთო პროცედურების შესახებ“ 1987 წლის 20 მაისის კონვენციებთან მიერთების საკითხებზე. DG TAXUD ტრანზიტის განყოფილების წარმომადგენლობასთან შეხვედრისას მიღებული რეკომენდაციების გათვალისწინებით, შემოსავლების სამსახურის უფროსის ბრძანება №31157 გაუქმდა და მიღებულ იქნა შემოსავლების სამსახურის უფროსის 2015 წლის 9 იანვრის ბრძანება N186 „საქონლით ვაჭრობაში ფორმალურობის გამარტივების შესახებ“ და „ტრანზიტის საერთო პროცედურების შესახებ“ 1987 წლის 20 მაისის კონვენციებთან მიერთების მიზნით კომისიისა და სამუშაო ჯგუფის შექმნის შესახებ.

ასოციირების შეთანხმებით გათვალისწინებული, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის საბაჟო აღსრულების სფეროში ქართული კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან ეტაპობრივი დაახლოების მიზნით, შეიქმნა შესაბამისი სამუშაო ჯგუფი. სამუშაო ჯგუფის ფარგლებში გამოვლინდა შეუსაბამობები და მოხდა ეტაპობრივი დაახლოების პრიორიტეტული მიმართულებების იდენტიფიკაცია.

საბაჟო რისკების სისტემის გაძლიერებისა და დახვეწის მიზნით, აშშ-ის ხაზინის ტექნიკური დახმარების პროექტისა და საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის მხარდაჭერით მიმდინარეობს ტექნიკური დახმარების პროგრამების საბაჟო რისკების მართვის სისტემის

სტრატეგიული პოლიტიკის დოკუმენტის შემუშავებისა და ტრენინგების კუთხით.

2014 წლის 8-19 სექტემბერს ქ. ოტვოკში, პოლონეთის ფინანსთა სამინისტროს სასწავლო ცენტრში, ევროკომისიის ეგიდით, პოლონეთის საბაჟო სამსახურთან თანამშრომლობით, გაიმართა რეგიონალური სემინარი „საბაჟო და ვაჭრობის ხელშეწყობის სემინარი ახალგაზრდა მენეჯერებისთვის საბაჟო უწყებებიდან“. სემინარში მონაწილეობდნენ შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები.

2014 წლის 17-19 სექტემბერს აშშ-ის პატენტისა და სავაჭრო ნიშნის ოფისის ეგიდით გაიმართა რეგიონალური სემინარი თემაზე „ინსტიტუციონალური განვითარების პროგრამა და საზღვარზე ინტელექტუალური უფლებების დაცვის მიზნით საბაჟო აღსრულების ღონისძიებების გატარება“. სემინარში მონაწილეობდნენ შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები.

ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის (ეუთო) და მსოფლიო საბაჟო ორგანიზაციის ეგიდით 2014 წლის 24-28 ნოემბერს ქ. დუშანბეში ეუთო-ს საზღვრის მართვის პერსონალის კოლექტივი გაიმართა რეგიონალური სემინარი თემაზე „საბაჟო ორგანოებსა და კერძო სექტორს შორის თანამშრომლობის გაღრმავება მსოფლიო საბაჟო ორგანიზაციის უფლებამოსილი ეკონომიკური ოპერატორის (AEO) კონცეფციის დანერგვის მეშვეობით“. სემინარში მონაწილეობდნენ შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები.

საქონლის წარმოშობის წესები

საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 აგვისტოს №510 დადგენილების თანახმად, EUR.1 წარმოშობის სერტიფიკატების გაცემა და პრეფერენციული წარმოშობის პირობების შემოწმება მთლიანად გადაეცა შემოსავლების სამსახურს.

რაც შეეხება ადამიანური რესურსების განვითარებისთვის განხორციელებულ ღონისძიებებს, შემოსავლების სამსახურმა საკუთარი რესურსით ჩაატარა ტრენინგები წარმოშობის წესების თემატიკაზე ფოთისა და ბათუმის გაფორმების ეკონომიკურ ზონებში.

2014 წლის 3-4 დეკემბერს ქ. კიშინოვში ევროკომისიის ეგიდით „საბაჟო 2020“ პროგრამის ფარგლებში გაიმართა რეგიონალური სემინარი თემაზე „პრეფერენციული წარმოშობის სერტიფიკატის და პირობების შემოწმება (EUR.1 სერტიფიკატის გადამოწმება)“. სემინარში მონაწილეობდნენ შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლები. სემინარის მიზანს წარმოადგენდა DCFTA-ით გათვალისწინებული წარმოშობის წესების ასპექტების განხილვა და შესაბამისი სავაჭრო ზომების გამოყენება ევროკავშირსა და საქართველოს, მოლდოვასა და უკრაინას შორის.

სახელმწიფო შესყიდვები

2014 წელს საკანონმდებლო დაახლოების ყოვლისმომცველი სამოქმედო გეგმის შემუშავების მიზნით სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს მოთხოვნით მოხდა SIGMA-ს (ევროკავშირისა და OECD-ის ერთობლივი ინიციატივა) ტექნიკური დახმარების ინიცირება. ტექნიკური დახმარება ითვალისწინებს ყოვლისმომცველი სამოქმედო გეგმის შემუშავების მხარდაჭერას, სახელმწიფო შესყიდვების არსებული სისტემის, პრაქტიკისა და კანონმდებლობის ანალიზს; რეკომენდაციების შემუშავებას შესაძლო საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ცვლილებების შესახებ, მათი ასოციირების შესახებ შეთანხმების ძირითად სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით.

2014 წელს დაიწყო ტექნიკური დახმარების იმპლემენტაცია. კერძოდ, პირველ ეტაპზე მიმდინარეობს სახელმწიფო შესყიდვების საკანონმდებლო და ინსტიტუციური ჩარჩოს ანალიზი ევროკავშირის სახელმწიფო შესყიდვების ძირითად სტანდარტებთან და კანონმდებლობასთან შესაბამისობის კუთხით.

საკანონმდებლო დაახლოების ყოვლისმომცველი სამოქმედო გეგმის შემუშავება მოითხოვს ევროკომისიასთან ასოციირების შეთანხმების შესაბამის დანართებზე მოლაპარაკებების განახლებას, რაც გამოწვეულია ევროკავშირის შესაბამის

კანონმდებლობაში ცვლილებების შეტანით. 2014 წლის 2 დეკემბერს განახლდა ორმხრივი მოლაპარაკებები შეთანხმების საჯარო შესყიდვების თავის დანართებთან დაკავშირებით.

2014 წლის 25 სექტემბერს საკანონმდებლო ცვლილება განხორციელდა სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოში შესყიდვებთან დაკავშირებული დავების განხილვის საბჭოში საჩივრის წარდგენისა და დასაშვებობის საკითხის გადაწყვეტის კუთხით. შემსყიდველი ორგანიზაციის გადაწყვეტილება აღნიშნულ საბჭოში შესაძლებელია გასაჩივრდეს მისი მიღებიდან 15 დღის განმავლობაში. ცვლილების განხორციელებამდე კანონმდებლობა მსგავს ვადას არ ითვალისწინებდა.

დაინტერესებული მხარეების შესაძლებლობების გაძლიერება

შემსყიდველი ორგანიზაციების შესაბამისი თანამშრომლების (სატენდერო კომისიების წევრებისა და აპარატის) კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოში სასწავლო ცენტრი ამოქმედდა. სახელმწიფო შესყიდვების კურსი უნივერსალურია და განკუთვნილია მათთვის, ვინც ახორციელებს სახელმწიფო შესყიდვებს ნებისმიერ შემსყიდველ ორგანიზაციაში და სურს, აიმაღლოს კვალიფიკაცია; ასევე იმ პირთათვის, რომლებიც სამომავლოდ შემსყიდველ ორგანიზაციაში დასაქმებას გეგმავენ სახელმწიფო შესყიდვების განმახორციელებელ თანამდებობებზე. 2014 წელს სასწავლო კურსი გაიარა ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებისა და საქართველოს რეგიონების სხვადასხვა შემსყიდველი ორგანიზაციის 92-მა თანამშრომელმა.

2014 წლის 19 სექტემბერს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს ორგანიზებით და USAID EPI პროგრამის დახმარებით გაიმართა შეხვედრა კერძო სექტორისა და საქართველოში აკრედიტირებული საკონსულტაციისა და საეაჩივრო სააგენტო წარმომადგენლებთან. შეხვედრას დაახლოებით 120 მონაწილე დაესწრო. შეხვედრის მიზანი იყო საქართველოში მოქმედი მეწარმეების, განსაკუთრებით კი მცირე და საშუალო მეწარმეების მოტივირება, აქტიურად ჩაერთონ სახელმწიფო შესყიდვებში გამჭვირვალე და სამართლიანი სახელმწიფო შესყიდვების ელექტრონული სისტემის მეშვეობით, ასევე საჯარო შესყიდვების ბაზრის შესახებ ინფორმირება და კერძო სექტორისთვის ახალი ბიზნეს შესაძლებლობების გაცნობა.

2014 წლის მაის-ივნისში საქართველოს ხუთ რეგიონში გასვლითი შეხვედრები მოეწყო შემსყიდველი ორგანიზაციების თანამშრომლებისთვის. სამუშაო შეხვედრების მიზანი იყო რეგიონებში შემსყიდველი ორგანიზაციების თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლება, რეგიონების მიხედვით იდენტიფიცირებული, ხშირად დაშვებული შეცდომების ანალიზი და პრაქტიკული და სამართლებრივი რეკომენდაციების გაწევა შემსყიდველი ორგანიზაციებისთვის.

2014 წლის 14 ნოემბერს შეხვედრა გაიმართა სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თანამშრომლებს, სამშენებლო სექტორში მოქმედ კომპანიებსა და შემსყიდველი ორგანიზაციების წარმომადგენლებს შორის. სამუშაო შეხვედრის მთავარ მიზანს წარმოადგენდა სამშენებლო სექტორში შესყიდვების პროცესში არსებული პრობლემების იდენტიფიცირება და სააგენტოს სათანადო რეკომენდაციების გაცნობა პრობლემურ საკითხებთან დაკავშირებით.

სახელმწიფო შესყიდვების კვალიფიციურად ჩატარების, შემსყიდველი ორგანიზაციების შესაბამისი თანამშრომლების ცოდნისა და კომპეტენციის გაღრმავების მიზნით, სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტომ შეიმუშავა და USAID დემოკრატიული მმართველობა საქართველოში (G3) პროგრამის დახმარებით გამოსცა მეთოდოლოგიური მითითებები სახელმწიფო შესყიდვების წინამოსამზადებელი ეტაპისთვის. კერძოდ: (ა) შესყიდვების მოსამზადებელი ეტაპის წარმართვასთან, (ბ) საკვალიფიკაციო მოთხოვნებთან, (გ) შესყიდვის ობიექტის მიმართ წაყენებულ მოთხოვნებთან დაკავშირებით. ასევე გამოიცა სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის მომხმარებლის სახელმძღვანელო, ხშირად დასამუღი შეკითხვებისა და პასუხების კრებული სახელმწიფო შესყიდვების თაობაზე და სპეციალური საინფორმაციო ბუკლეტი სააგენტოსა და

სასწავლო ცენტრის შესახებ.

საინფორმაციო კამპანია

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო ევროინტეგრაციის პროცესის მიმართ მოსახლეობის ინფორმირებულობის გაძლიერების მიზნით გამოცემს და ავრცელებს ყოველთვიურ ელექტრონულ ჟურნალს, რომელშიც სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს აქტივობები ამ კუთხით პოპულარულ ენაზეა გადმოცემული. ელექტრონული ჟურნალი ეგზავნება მიზნობრივ აუდიტორიას - სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი ელექტრონული სისტემის 24 600-ზე მეტ მომხმარებელს, საქართველოში მოქმედ არასამთავრობო ორგანიზაციებს, მედიას, ასევე დიპლომატიური კორპუსისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს.

სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო კომუნიკაციის გაძლიერების კუთხით, ასევე იყენებს სოციალურ ქსელს Facebook-ს.

ინტელექტუალური საკუთრების უფლებები

ინტელექტუალური საკუთრების მარეგულირებელ კანონმდებლობაში ცვლილებების განხორციელება

საქართველოს კანონმდებლობა ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში ძირითადად აკმაყოფილებს ევროკავშირის სტანდარტებს. თუმცა, აღნიშნულ დარგში საერთაშორისო კანონმდებლობა მუდმივად იცვლება. შესაბამისად, აუცილებელი ხდება ეროვნული კანონმდებლობის დახვეწა და შესაბამისობაში მოყვანა გლობალურ სამართლებრივ რეფორმებთან.

ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების შესაბამისად, 2014 წელს ინტელექტუალური საკუთრების მარეგულირებელ კანონმდებლობაში საქართველოს მიერ მომზადდა და შესაბამის უწყებებს განსახილველად გადაეგზავნა საკანონმდებლო ცვლილებების პროექტი. აღნიშნული საკანონმდებლო ცვლილებების განხორციელების შედეგად მოხდება ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის შესაბამის კანონმდებლობასთან დაახლოება.

საქართველოს კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოების შემდგომი ნაბიჯია ინტელექტუალური საკუთრების ნორმების სწორი იმპლემენტაცია პრაქტიკაში. დღეისთვის საქართველო წარმომადგენს მთავარ სახელმწიფო ინსტიტუტს, რომელიც სასაქონლო ნიშნებისა და დიზაინის რეგისტრაციის კუთხით ადგენს ერთიან პრაქტიკას. ამდენად, მნიშვნელოვანია საქართველოს ექსპერტების მიერ იმ თანამედროვე საერთაშორისო მიდგომებისა და უახლესი გამოცდილების გაზიარება, რომელსაც აყალიბებს ევროკავშირის დონეზე სასაქონლო ნიშნებისა და დიზაინის მარეგისტრირებელი უწყება - ევროპის შიდა ბაზრის ჰარმონიზაციის ოფისი (OHIM). ამ მიზნით საქართველო 2014 წლიდან თანამშრომლობს ისეთ ორგანიზაციებთან, როგორებიცაა: ინტელექტუალური საკუთრების მსოფლიო ორგანიზაცია (WIPO), აშშ-ის საპატენტო და სასაქონლო ნიშნების ოფისი (USPTO), ევროპის საპატენტო უწყება (EPO) და შიდა ბაზრის ჰარმონიზაციის უწყება (OHIM), რომელთა დახმარებით მოხდება საქართველოს გამოგონებისა და სასაქონლო ნიშნების ექსპერტების გადამზადება. ასევე, OHIM-თან ერთობლივი პროექტის ფარგლებში, მათი ექსპერტების დახმარებით და ქართული პრაქტიკის გათვალისწინებით, საქართველომ თარგმნა და შეიმუშავა სასაქონლო ნიშნების და დიზაინის რეგისტრაციასთან დაკავშირებულ სახელმძღვანელოს რაც მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს საქართველოში ექსპერტების ხარისხს და ხელს შეუწყობს ერთგვაროვანი და თანმიმდევრული პრაქტიკის ჩამოყალიბებას.

გარდა ამისა, 2014 წლის 22 დეკემბერს ძალაში შევიდა საქართველოს მთავრობის დადგენილება „ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტების

დაპატენტებასთან, რეგისტრაციასთან და დეპონირებასთან დაკავშირებული მომსახურების საფასურების დამტკიცების შესახებ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 3 ივლისის №182 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე“, რომლის მიხედვითაც განმცხადებელ გამოგონებებსა და დიზაინერებზე არსებული 70%-იანი შეღავათი უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებსა და დამოუკიდებელ სამეცნიერო-კვლევით ერთეულებზეც გავრცელდა.

აღნიშნული ცვლილებების მიზანია ქვეყანაში ინოვაციური პროცესების წახალისება და ხელშეწყობა. დადგენილებით გათვალისწინებული შეღავათები გარკვეულწილად მოხსნის ფინანსურ ბარიერს, რაც წარმოადგენდა ამ პროცესების შემაფერხებელ გარემოებას. გარდა ამისა, საფასურის შემცირება, ზოგადად, ხელს შეუწყობს საქპატენტში გამოგონებებზე მეტი ადგილობრივი განაცხადის წარდგენას. დადგენილებით ასევე გათვალისწინებულია საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელებისა და გეოგრაფიული აღნიშვნის რეგისტრაციასთან დაკავშირებული საფასურების შემცირება და ზოგიერთი მათგანის გაუქმება, რაც ხელს შეუწყობს ქართული ადგილწარმოშობის დასახელებებისა და გეოგრაფიული აღნიშვნების სისტემის, როგორც ქვეყნისთვის ერთ-ერთი პრიორიტეტული მიმართულების განვითარებას.

კერძოდ, სოფლის მეურნეობა არის სფერო, სადაც საქართველოს მიწმწვნილობის საექსპორტო პოტენციალი აქვს. შესაბამისად, სოფლის მეურნეობის პროდუქტებით შეიძლება დაიწყოს ბრენდინგის სტრატეგიის განვითარება ქვეყანაში. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების გეოგრაფიული აღნიშვნების სისტემის განვითარება, შესაძლოა, გახდეს ყველაზე ეფექტური ინსტრუმენტი ქართული პროდუქტების საექსპორტო პოტენციალის გაზრდის კუთხით. ასოცირების შეთანხმების ფარგლებში, ქართველ მეწარმეებს მიეცემა შესაძლებლობა, ევროკავშირის ბაზარზე მოახდინონ ქართული პროდუქტის ექსპორტი. შესაბამისად, ადგილწარმოშობის დასახელებებისა და გეოგრაფიული აღნიშვნებით დაცული პროდუქტის გაცემით კონკურენტუნარიანი იქნება ევროპულ ბაზარზე, ვინაიდან მომხმარებელს ამგვარი დასახელებებით მონიშნული პროდუქტი მიანიშნებს მის მაღალ ხარისხსა და განსაკუთრებულ თვისებებზე. ეს ხელს შეუწყობს ქართულ კონკურენციას, ევროკავშირის ბაზარზე ხარისხიანი და ძვირად ღირებული პროდუქტის სეგმენტი დაიკავოს.

ამდენად, საქონლის ადგილწარმოშობის დასახელებისა და გეოგრაფიული აღნიშვნის რეგისტრაციასთან დაკავშირებული საფასურების შემცირება ხელს შეუწყობს ქართული მეწარმეების გააქტიურებას და ახალი ადგილწარმოშობის დასახელებებისა და გეოგრაფიული აღნიშვნების დაცვას.

სასამართლო სისტემის გამართულად ფუნქციონირების უზრუნველყოფა, რათა გარანტირებული იყოს უფლების ფლობელებისთვის მართლმსაჯულების ხელშეწყობა და სანაწიების ეფექტური იმპლემენტაცია

საქართველოში, ზოგიერთი ქვეყნისგან განსხვავებით, არ ფუნქციონირებს სპეციალიზებული ინტელექტუალური საკუთრების სასამართლოები და დღეს არსებული სისტემა არ იძლევა სანქციების ეფექტური დანერგვის გარანტიას. ის გარემოება, რომ სასამართლოში საკმაოდ იშვიათია ინტელექტუალური საკუთრების დავები, გამოწვეულია დაბალი საზოგადოებრივი ცნობიერებით ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში.

2014 წელს ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების შესაბამისად, ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში უფლების მფლობელებისთვის მართლმსაჯულების ხელშეწყობის და სანქციების ეფექტურად იმპლემენტაციის მიზნით, საქპატენტისა და სხვადასხვა საერთაშორისო თუ ადგილობრივი ორგანიზაციების მხარდაჭერით, ინტელექტუალური საკუთრების უფლებებთან დაკავშირებულ საკითხებზე მოსამართლეებისთვის ჩატარდა ტრენინგები.

გარდა ამისა, გადაიდგა შემდგომი ნაბიჯები ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის სფეროში

საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლებისაკენ მიმართული ღონისძიებების განხორციელებისა და უფლების მფლობელებთან ეფექტური დიალოგის უზრუნველყოფის კუთხით. საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლების მიზნით ჩატარდა არაერთი სემინარი, კონფერენცია და სამუშაო შეხვედრა, დაიბეჭდა საინფორმაციო ხასიათის ბიულეტენი და ფლაერები. შემუშავდა ინტელექტუალური საკუთრების სამეცნიერო უზრუნველყოფის კონცეფცია.

კონკურენცია

კონკურენციის სააგენტოს შექმნა და საკანონმდებლო რეფორმა

თავისუფალი ვაჭრობისა და კონკურენციის შესახებ 2012 წლის 11 მაისის კანონში 2014 წლის 21 მარტს შევიდა ცვლილება, რომლის საფუძველზეც კონკურენციისა და სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო გაიყო და შეიქმნა სსიპ „კონკურენციის სააგენტო“. აღსანიშნავია, რომ კონკურენციის სააგენტო არის დამოუკიდებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ანგარიშვალდებულია უშუალოდ საქართველოს პრემიერ-მინისტრის წინაშე.

კონკურენციის შესახებ „საქართველოს კანონის“ 34-ე მუხლის მე-6 და 61-ე პუნქტების შესაბამისად შემუშავებულ იქნა შემდეგი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები:

- მთავრობის ორი დადგენილება:
 - ✓ №526 დადგენილება - „კონკურენციის შემზღვეველი ხელშეკრულების აკრძალვიდან გამონაკლისები“;
 - ✓ №529 დადგენილება - „ინდივიდუალური სახელმწიფო დახმარების უმნიშვნელო ოდენობა და სახელმწიფო დახმარების გაცემის ზოგადი წესი“.
- კონკურენციის სააგენტოს თავმჯდომარის ხუთი ბრძანება:
 - ✓ №30/09-1 ბრძანება - „განცხადებისა და საჩივრის ფორმების, მათი წარდგენის წესი და განცხადებისა და საჩივრის დასაშვებობასთან დაკავშირებული პროცედურის და ვადები“;
 - ✓ №30/09-2 ბრძანება - „თანამშრომლობის პროგრამის გავრცელებისა და პასუხისმგებლობისგან გათავისუფლების გამოყენების წესი“;
 - ✓ №30/09-3 ბრძანება - „ბაზრის ანალიზის მეთოდური მითითებები“;
 - ✓ №30/09-4 ბრძანება - „კონცენტრაციის შესახებ შეტყობინების წარდგენისა და“
 - ✓ განხილვის წესი“;
 - ✓ №30/09-5 ბრძანება - „საქმის მოკვლევის წესი და პროცედურა“.

კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მიღება, ერთი მხრივ, აუცილებელი იყო სააგენტოს სრულფასოვანი მუშაობისთვის, მეორე მხრივ, ეს აქტები სრულ შესაბამისობაშია, როგორც ევროკავშირის კონკურენციის კანონის 101-ე და 102-ე მუხლებთან, ასევე ყველა იმ დირექტივასთან, რომლებიც ევროკავშირში ამ საკითხებს არეგულირებს.

ნორმატიული აქტების შემუშავების პროცესში გაიმართა საკონსულტაციო შეხვედრები GI2-ის ადგილობრივ და უცხოელ (გერმანულ და ლიტვულ) ექსპერტებთან; პოლონეთის კონკურენციისა და მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ოფისის ექსპერტებთან.

კონკურენციის სააგენტოს მიერ 2014 წელს მიღებულ იქნა ასევე შემდეგი აქტები:

საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - კონკურენციის სააგენტოს 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმა (16.07.2014 წ. ბრძანება №16/07-1);

- საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - კონკურენციის სააგენტოს შინაგანაწესი (29.08.2014წ. ბრძანება №29/08-1);
- საჯარო ინფორმაციის პროაქტიულად გამოქვეყნების წესი (20.11.2014 წ. ბრძანება №15);

- საჯარო ინფორმაციის ელექტრონული ფორმით მოთხოვნის სტანდარტი (29.12.2014წ. ბრძანება №31);
- საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - კონკურენციის სააგენტოს ცენტრალური აპარატის სტრუქტურული ქვედანაყოფების დებულებები (15.12.2014 წ. ბრძანება №28);
- მკაცრი აღრიცხვის ფორმების აღრიცხვა-ანგარიშების წესი (25.12.2014 წ. ბრძანება №29);
- „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის დარღვევის შესახებ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმისა და ადგილზე შემოწმების ოქმის ფორმები (29.12.2014 წ. ბრძანება №32).

კონკურენციის კანონმდებლობის აღსრულების კუთხით გაწეული საქმიანობა

აღსანიშნავია, რომ მაღალი საზოგადოებრივი ინტერესის გათვალისწინებით, სააგენტომ საკუთარი ინიციატივით 2014 წლის 12 ნოემბერს დაიწყო ნავთობპროდუქტების ბაზრის (ბენზინი, დიზელი, ნავთი) მოკვლევა.

განცხადების საფუძველზე დაწყებულია ფქვილის ბაზრის მოკვლევა „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის (დომინირებული მდგომარეობის ბოროტად გამოყენება) შესაძლო დარღვევის ფაქტზე, ასევე საკონტენინერო მომსახურების ბაზარზე „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის შესაძლო დარღვევის ფაქტზე და თერმული წყლების ბაზარზე „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის (დომინირებული მდგომარეობის ბოროტად გამოყენება) შესაძლო დარღვევის ფაქტზე.

საჩივრის საფუძველზე დაწყებულია საქმის მოკვლევა საქესპედიტორო მომსახურების ბაზარზე „კონკურენციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-6 მუხლის (დომინირებული მდგომარეობის ბოროტად გამოყენება) შესაძლო დარღვევის ფაქტზე.

ასევე, მიმდინარეობს კონკურენტული გარემოს შეფასების კუთხით ყავის ბაზრის მონიტორინგი.

ამ ეტაპზე კონკურენციის სააგენტო განევირინებულია:

- საერთაშორისო კონკურენციის ქსელში (ICN) – 2014 წლის 29 ოქტომბრიდან
- სოფიას კონკურენციის ფორუმში (SCF) - 2014 წლის 2 სექტემბრიდან

სააგენტოს თანამშრომლებმა მონაწილეობა მიიღეს სოფიას კონკურენციის ფორუმის მიერ კონკურენციის თემატიკაზე ორგანიზებულ სემინარებში, რაც ხელს უწყობს გამოცდილების მიღებას და კონტაქტების დამყარებას.

კონკურენციის სააგენტო 2014 წელს აქტიურად თანამშრომლობდა სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციასთან, კერძოდ, ნორმატიული აქტების პროექტების შემუშავების პროცესში აქტიურად იყო ჩართული GIZ. მისი თანადგომით 2014 წლის 7-9 ივლისს კაჭრეთში ჩატარდა კანონქვემდებარე ნორმატიულ აქტთა პროექტების განხილვა, რომელშიც კონკურენციის სააგენტოს თანამშრომლების გარდა მონაწილეობდნენ ადგილობრივი და უცხოელი ექსპერტები, მსოფლიო ბანკის წარმომადგენლები, ასევე ეკონომიკური საბჭოს, აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლების, სასამართლო ხელისუფლებისა და ბიზნესობმუდსმენის აპარატის თანამშრომლები.

2014 წლის 10 ივლისს ჩატარდა ტრენინგი ლიტველ და გერმანელ ექსპერტებთან ერთად, სადაც მოხდა გერმანიისა და ლიტვის კონკურენციის ორგანოების საქმიანობის გამოცდილების განიარება.

2014 წლის 24-25 ოქტომბერს სააგენტოს თანამშრომლები შეხვდნენ დუსელდორფის (გერმანია) უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარეს იურგენ ქიუნენს. აღსანიშნავია, რომ ქიუნენმა ტრენინგი ჩაუტარა ასევე ქართველ მოსამართლეებს.

2014 წლის 17-29 ნოემბერს ბუნდესკარტელამტში (გერმანიის კონკურენციის ორგანო) GIZ-ის მხარდაჭერით გაიგზავნა სააგენტოს 2 თანამშრომელი კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით.

2014 წლის 17-19 ნოემბერს GIZ-ის მიერ ორგანიზებული სემინარი ჩატარდება თბილისში თემებზე: ბაზრების განსაზღვრა და ფარმაცევტული პროდუქტები. აღნიშნულ შეხვედრას GIZ-ის წარმომადგენლებთან ერთად ესწრებოდნენ ლიტველი და გერმანელი ექსპერტები.

2014 წლის 2-10 დეკემბერს ვილინუსა და ბონში შედგა GIZ-ის მიერ ორგანიზებული სასწავლო ვიზიტი, რომელშიც მონაწილეობდნენ სააგენტოს თანამშრომლები, თავმჯდომარის ხელმძღვანელობით. ისინი შეხვდნენ ლიტვისა და გერმანიის კონკურენციის ორგანოს ხელმძღვანელებს და დასახვედრად სამომავლო თანამშრომლობის გეგმები.

GIZ-ის ორგანიზებით „ჯარიმების და გამოთვლის წესი“-ს შემუშავებაში აქტიურად არიან ჩართულნი როგორც ქართველი, ასევე გერმანელი ექსპერტები.

პოლონეთის მთავრობის დაფინანსებით პოლონეთის მომხმარებელთა უფლებების დაცვის ოფისმა (UO-KiK) კონკურენციის სააგენტოს თანამშრომელთათვის კონკურენციის თემატიკაზე ჩატარდა თბილისში 7, ხოლო ვარშავაში 1 ტრენინგი.

UOKiK - თან მიმდინარეობს მოლაპარაკება სამომავლო თანამშრომლობასთან დაკავშირებით.

კონკურენციის სააგენტოს თანამშრომლები აქტიურად იყვნენ ჩართულნი კონკურენციის თემატიკაზე OECD-GVH RCC-ის მიერ ორგანიზებულ საერთაშორისო სემინარებში, რომლებიც ჩატარდა ქ. ბუდაპეშტში 2014 წლის 16-18 სექტემბერსა და 2-4 დეკემბერს.

კონკურენციის სააგენტო, თანამშრომელთა კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, აქტიურად აპირებს OECD-GVH RCC-ის მიერ სამომავლოდ დაგეგმილ საერთაშორისო სემინარებში მონაწილეობას.

გამჭვირვალობა

DCFTA-სთან დაკავშირებულ საკითხებზე მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლების მიზნით, თბილისსა და რეგიონებში 2014 წელს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მიერ განხორციელდა ფართომასშტაბიანი საინფორმაციო კამპანია, რომლის ფარგლებშიც გაიმართა შეხვედრები სამოქალაქო და კერძო სექტორის, ასევე აკადემიური წრეებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების წარმომადგენლებთან (თბილისი, ქუთაისი, თელავი, ბათუმი). შეხვედრებზე განიხილეს შეთანხმების რეგულირების სფეროები, ამ სფეროებში საქართველოს მიერ აღებული ვალდებულებები და თითოეული მიმართულებით მოსალოდნელი სარგებელი.

DCFTA-ის საინფორმაციო კამპანიის ფარგლებში 2014 წლის 14 აპრილს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ორგანიზებით გაიმართა შეხვედრა საქონლით ვაჭრობისა (ტარაფები) და საბაჟო საკითხების შესახებ, რომელსაც ესწრებოდნენ არასამთავრობო და ბიზნეს სექტორის წარმომადგენლები.

2014 წლის 26 დეკემბერს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ორგანიზებით და US-AID-ის მმართველობის განვითარების პროექტის (G4G) მხარდაჭერით გაიმართა თემატური შეხვედრა, რომელიც დაეთმო DCFTA-ის ფარგლებში სურსათის უვნებლობის კუთხით საქართველოს მიერ აღებული ვალდებულებებისა და დაგეგმილი რეფორმების მიმოხილვას. შეხვედრაზე მონაწილე იყვნენ კერძო სექტორისა და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლები.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ვებგვერდზე ინტეგრირებულია სპეციალური ვებპორტალი (იხ. ბმული <http://economy.ge/ge/dcfta>), რომელზეც განთავსებულია შეთანხმებასთან დაკავშირებული ყველა ინფორმაცია. დაინტერესებულ პირებს ვებპორტალის მეშვეობით შეუძლიათ გაეცნონ შეთანხმების ტექსტს ქართულ და ინგლისურ ენებზე. პორტალზე ასევე განთავსებულია DCFTA-ის თითოეული თავის მოკლე მიმოხილვა, განხორციელებული, მიმდინარე და დაგეგმილი რეფორმები. ამავე პორტალის მეშვეობით ასევე ხელმისაწვდომია DCFTA-ის 2014-2017 წლების სამოქმედო გეგმა, სადაც დეტალურადაა განვიხილეს შეთანხმების განხორციელების მიზნით მომავალი სამი წლის მანძილზე დაგეგმილი ღონისძიებები.

შეთანხმების ეფექტიანი განხორციელებისა და ამ

პროცესში სამოქალაქო საზოგადოების მაქსიმალური ჩართულობის უზრუნველყოფის მიზნით დაგეგმილია DCFTA-ის მრჩეველთა ჯგუფის ჩამოყალიბება, რომლის შემადგენლობაშიც შევლენ როგორც კერძო, ასევე სამოქალაქო სექტორის წარმომადგენლები. უკვე მომზადებულია მრჩეველთა ჯგუფის დებულების პროექტი და მიმდინარეობს მისი დაკომპლექტების პროცესი.

ვაჭრობა და მდგრადი განვითარება

სოციალური დიალოგი

შრომის კოდექსის ახალი რედაქციით ჩამოყალიბდა სოციალური პარტნიორობის სამმხრივი კომისია. კომისია შედგება მთავრობისა და სოციალური პარტნიორების წარმომადგენლებისგან, რომლებიც ქვეყნის მასშტაბით სხვადასხვა სექტორში მოღვაწეობენ. სამმხრივ კომისიაში თითოეულ მხარეს 6 წევრი, რომლებიც შესაძლებელია, სხვადასხვა ორგანიზაციის წარმომადგენლები იყოს. ორგანიზაციების წარმომადგენელთა სამმხრივი კომისიის შემადგენლობაში შეყვანის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს კომისიის თავმჯდომარე - პრემიერ-მინისტრი.

სოციალური პარტნიორობის სამმხრივი კომისიის დებულება დამტკიცებულია 2013 წლის 7 ოქტომბრის №258 მთავრობის დადგენილებით. 2014 წელს 12 მარტს პრემიერ-მინისტრმა ბრძანებით დაამტკიცა სოციალური პარტნიორობის სამმხრივი კომისიის შემადგენლობა. კომისიის პირველი სხდომა 2014 წლის 1 მაისს გაიმართა.

აშშ-ის შრომის დეპარტამენტის (სამინისტროს) მიერ დაფინანსებული პროექტი „შრომის კანონმდებლობის დაცვის გაუმჯობესება საქართველოში“

2013 წელს შრომის კანონმდებლობის გაუმჯობესების მიზნით აშშ-ის შრომის დეპარტამენტის მიერ გამოცხადდა საგრანტო პროექტი, რომლის ბიუჯეტია 2 მილიონი აშშ დოლარი. ურთიერთთანამშრომლობის შეთანხმების თანახმად, პროექტის განმახორციელებელია შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია. „შრომის კანონმდებლობის დაცვის გაუმჯობესება საქართველოში“ პროექტის ფარგლებში 2014 წელს მომზადდა ტრენინგ-მეთოდოლოგია. შრომითი უფლებების საკითხებთან დაკავშირებით მოხდა შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს ცხელი ხაზის ოპერატორების გადამზადება. ასევე, გადამზადდა 15 მოსამართლე შრომის საერთაშორისო სტანდარტების გამაყენებლისა და შრომის კანონმდებლობის თაობაზე.

გარემოს დაცვა

DCFTA ბიომრავალფეროვნების კუთხით ითვალისწინებს „გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი გეოლოგიური ფლორისა და ფაუნის სახეობებით საერთაშორისო ვაჭრობის შესახებ“ კონვენციასთან (CITES) დაკავშირებულ საკითხებს, მათ შორის მერქნიანი მცენარეების სახეობათა კონვენციის დანართებში შეტანის ხელშეწყობას იმ შემთხვევაში, თუ ამ სახეობათა სტატუსი სარისკოდ მიიჩნევა. ამ ვალდებულების შესრულების მიზნით საქართველომ მოახდინა პროექტის ინიცირება, რომლის მიზანია მერქნულ სახეობათა შეფასება, რათა განისაზღვროს ის სახეობები, რომელთა კონსერვაციის სტატუსი სარისკოდ მიიჩნევა და აკმაყოფილებენ კონვენციის კრიტერიუმებს, რომელთა მიხედვითაც კონვენციის მხარეთა კონფერენციის მიერ ხდება სახეობათა დანართებში შეტანა. გაიმართა კონსულტაციები ევროკავშირის სამეცნიერო საკითხების შემსწავლელ ჯგუფსა და CITES-ის მცენარეთა კომიტეტთან საპროექტო წინადადების შემუშავების მიზნით. პროექტის დაწყება გათვალისწინებულია 2015 წელს. თევზჭერის სექტორში სახელმწიფო კონტროლის გასაუმჯობესებლად დიდიგემა ცვლილებების შეტანა ეროვნულ კანონმდებლობაში და 2015 წელს თევზჭერის მონიტორინგის ელექტრონული სისტემის დანერგვა.

მიწვევით ნაბიჯები გადაიდგა ტყის მართვის კუთხით:

- გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრომ დაიწყო ტყის კოდექსის შემუშავება. შესაბამისი კანონქვემდებარე აქტების მიმოხილვა ჩატარდა მსოფლიო ბანკის მიერ და მომზადდა რეკომენდაციები;

- GLZ-ის ტექნიკური დახმარებით, შემუშავდა ტყის მდგრადი მართვის ეროვნული პრინციპები, კრიტერიუმები და ინდიკატორები;

- ტყის მართვის რეფორმირების პროცესის ხელშესაწყობად დაიწყო საქართველოს ეროვნული სატყეო პროგრამა, რომლის მიზანია სატყეო სექტორის რეფორმირების პროცესში ყველა ადგილობრივი დაინტერესებული მხარისა და ევროკავშირის წარმომადგენელთა ჩართულობის უზრუნველყოფა. დღეისათვის ეროვნული სატყეო პროგრამის ფარგლებში განხორციელებულ საქმიანობებში ჩართულნი არიან სამთავრობო უწყებები, არასამთავრობო ორგანიზაციები, საგანმანათლებლო და პროფესიული დაწესებულებები, ადგილობრივი თვითმმართველობები და საქართველოს საპატრიარქო. ეროვნული სატყეო პროგრამის ფარგლებში, შემუშავდა შემდეგი დოკუმენტები: ტყის არამერქნული რესურსებით სარგებლობის რეგულაციები, ტყის ფონდის ზონირების დირექტივა და რეკომენდაციები საქართველოს ტყეებში ნებაყოფლობითი სერტიფიცირების შესახებ;

- მუშაობა დაწყებულია სატყეო მონიტორინგის სისტემის შემუშავება;

- გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს კომპეტენციაში შედის ტყის უკანონო ქრისა და ხე-ტყის ტრანსპორტირების წესების დარღვევის კონტროლი, უკანონო გზით მოპოვებული შემის კონფისკაცია, კონფისკაციის შედეგად ამოღებული მასალის რეგისტრაცია და შესაბამისი სამართლებრივი პროცედურების აღსრულება. ტყის უკანონო ქრის, მისი დამუშავებისა და საქართველოს ტერიტორიაზე ტრანსპორტირების ზუსტი აღწერის მიზნით გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში ამოქმედდა სატყეო რესურსების მართვის ელექტრონული სისტემა;

- გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის და მისი რეგიონული ერთეულების შემდგომი გაძლიერების მიზნით 2015 წელს იგეგმება მათი ახალი ტექნიკური აღჭურვილობით უზრუნველყოფა და დეპარტამენტის პირადი შემადგენლობისთვის სატრენინგო კურსების ჩატარება;

- გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრომ ოფიციალურად მიმართა საქართველოში ევროკავშირის წარმომადგენლობას დამოხილვის (Twinning) პროექტის დაფინანსებისთვის გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის სწრაფი რეაგირების სამმართველოსა და ეროვნული სატყეო სააგენტოს ექსპერტების გასაუმჯობესებლად. რაც მათ საშუალებას მისცემს, უკეთ გააპრობონ სატყეო სექტორში უკანონო საქმიანობები.

2014 წლის შემოდგომაზე სამინისტრომ, ევროკავშირის წარმომადგენლობის დახმარებით, წამოიწყო ახალი პროექტი „საქართველოსა და ევროკავშირის შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებაში გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი თავების იმპლემენტაციის სამოქმედო გეგმის შემუშავების შესახებ“. პროექტის მიზანია, დაეხმაროს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს რეალისტური და ქმედებზე ორიენტირებული საგზაო რუკის მომზადებაში, რომელშიც ნათლად იქნება ასახული ის ძირითადი პრიორიტეტები და მიმართულებები, რომლებიც უზრუნველყოფენ არსებული კანონმდებლობის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან შესაბამისობაში მოყვანას, დაანქარებენ ევროკავშირთან დაახლოებასა და ხელს შეუწყობენ საქართველოსა და ევროკავშირის შორის თანამშრომლობას გარემოსდაცვით და კლიმატის ცვლილებების საკითხებში. დოკუმენტი განსაზღვრავს გარემოსდაცვით სფეროში განსახორციელებელ კონკრეტულ ნაბიჯებსა და რეფორმებს ასოცირების შესახებ შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების შესასრულებლად.

ვაჭრობასთან დაკავშირებული დებულებები ენერგეტიკის სფეროში

ენერგეტიკული ბაზრების ორგანიზება კონკურენტული, უსაფრთხო და ეკოლოგიურად მდგრადი პირობების მისაღწევად

მიმდინარეობს მუშაობა ელექტროენერჯის ბაზრის მოდელის შემუშავებაზე. შესწავლილ იქნა ევროპული ქვეყნების ბაზრის მოდელი. აგრეთვე მოხდა ბაზრის მოდელის შემუშავებასთან დაკავშირებით რისკებისა და სარგებლის შეფასება.

ავარიული სიტუაციებისთვის საგანგებო ზომების შემუშავებისთვის კოორდინირებული ინსტრუქციის შემქმნა

მიმდინარეობს მუშაობა თურქეთის რესპუბლიკისა და საქართველოს მთავრობას შორის ენერგეტიკის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ შეთანხმების გასაფორმებლად, რომელიც სხვა საკითხებთან ერთად ითვალისწინებს ავარიულ სიტუაციებში დახმარების გაწევას და საგანგებო ზომების შემუშავებისათვის კოორდინირებული მუშაობის უზრუნველყოფას. აგრეთვე, მიმდინარეობს სომხეთის რესპუბლიკასთან მოლაპარაკება ავარიულ სიტუაციებში საგანგებო ზომების მიღებისათვის კოორდინირებული მუშაობის მიმართულებით.

ხელისუფლება მჭიდროდ თანამშრომლობს ოპერატორებთან და ხელს უწყობს მათ, რათა უზრუნველყონ სატრანზიტო ინფრასტრუქტურის სათანადო ოპერირება. უფრო მეტიც, ამ ეტაპზე, იმისათვის რომ სათანადოდ იქნას დაცული კრიტიკული ენერგეტიკული ინფრასტრუქტურა და უზრუნველყოფილი იქნას შეუფერხებელი მუშაობა, საქართველოს ენერგეტიკის სამინისტრო სწავლობს შესაბამისი ტექნიკური ოპერატორების საგანგებო სიტუაციებისთვის მზადყოფნის დონეს იმ მიზნით, რომ შეიქმნას სახელმწიფოსა და ოპერატორებს შორის კოორდინაციის მექანიზმი.

მარეგულირებალი ორგანოს როლის გაძლიერება ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის ბაზრის რეგულირებაში

ქსელის წესების მომზადება და მიღება

სემეკის 2014 წლის 17 აპრილის №10 დადგენილებით დამტკიცდა ქსელის წესები. აღნიშნული კანონმდებლობით ნორმატიული აქტის მიზანია, განსაზღვროს საქართველოს ელექტროენერგეტიკული სისტემის მონაწილეთა და გამომცემ ქსელთან მიერთების მსურველების (მაძიებლების) მიერ გამომცემი ქსელის განვითარების, მართვის, ხელმისაწვდომობისა და უსაფრთხო სარგებლობის პროცედურები, პირობები, პრინციპები და სტანდარტები.

სხვადასხვა ენერგეტიკული მომსახურებისთვის ხელშეკრულების სტანდარტული პირობების მიღება

სემეკის 2014 წლის 14 აგვისტოს №30/2 გადაწყვეტილებით შემუშავდა გარანტირებული სიმძლავრის გაყიდვის შესახებ ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, რაც წარმოადგენს წინასწარ ჩამოყალიბებულ, მრავალჯერადი გამოყენებისთვის გამიზნულ სახელშეკრულებო პირობებს, რომელსაც სს ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორი უდგენს გარანტირებული სიმძლავრის შემსყიდველ იმ კვალიფიციურ სანარმოს, რომელიც მონაწილეთა ელექტროენერჯითა და გარანტირებული სიმძლავრით საბითუმო ვაჭრობაში ან ვალდებულია შეისყიდოს გარანტირებული სიმძლავრე. სემეკმა 2014 წელს ასევე შეიმუშავა გარანტირებული სიმძლავრის ყიდვის შესახებ ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები, რომლებიც დაამტკიცა 2014 წლის 14 აგვისტოს №30/4 გადაწყვეტილებით.

2014 წლის 22 აგვისტოს №31/5 გადაწყვეტილებით დამტკიცებულ ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) გადაცემის მომსახურების შესახებ პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტულ პირობებს კი სს საქართველოს სახელმწიფო ელექტრო სისტემა ან სს გაერთიანებული ენერგეტიკული სისტემა „საქრუსენერჯო“ ან შპს ენერგოტრანსი უდგენს ყველა იმ შესაბამის კვალიფიციურ სანარმოს, რომელიც მონაწილეთა ელექტროენერჯით საბითუმო ვაჭრობაში, სარგებლობს შესყიდული ელექტროენერჯის გადაცემის მომსახურებით, ან არ გააჩნია გადაცემის შესაბამისი პირდაპირი ხელშეკრულება.

გარდა ზემოთ ხსენებული სტანდარტული პირობებისა, სემეკმა ასევე 2014 წლის 14 აგვისტოს №30/3 გადაწყვეტილებით დაამტკიცა საბალანსო ელექტროენერჯის ყიდვის პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტული პირობები.

საბალანსო ელექტროენერჯის გაყიდვის პირდაპირი ხელშეკრულების სტანდარტულ პირობებს კი, რომელიც დამტკიცდა 2014 წლის 14 აგვისტოს №30/5 გადაწყვეტილებით, სს ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი უდგენს იმ კვალიფიციურ სანარმოს, ასევე დისპეტჩერიზაციის ლიცენზიანტს, ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ტრანზიტის უზრუნველყოფისთვის დანაკარგების დაფარვის მიზნით ელექტროენერჯის შესყიდვის ნაწილში, რომელიც „ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონისა და „ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბაზრის წესების“ შესაბამისად, მონაწილეთაგან საბითუმო ვაჭრობაში.

ელექტროენერჯის ტარიფების გაანგარიშების მეთოდოლოგიების მიღება ევროკავშირის საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად

„ელექტროენერჯის ტარიფების გაანგარიშების მეთოდოლოგიების დამტკიცების შესახებ“ სემეკის №14 დადგენილება მოიცავს 3 დანართს:

- ელექტროენერჯის განაწილების, გატარებისა და მოხმარების ტარიფების გაანგარიშების მეთოდოლოგია;
- ელექტროენერჯის წარმოების, გადაცემის, დისპეტჩერიზაციისა და ელექტროენერგეტიკული ბაზრის ოპერატორის მომსახურების ტარიფების გაანგარიშების მეთოდოლოგია;
- სატარიფო რეგულირებას დაქვემდებარებული საწარმოების რეგულირებადი აქტივების ცვეთა/ ამორტიზაციის ნორმები.

ერთიანი საბუღალტრო-სააღრიცხვო სისტემის შემუშავება

„ელექტროენერგეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონის 46-ე მუხლის თანახმად, ერთიანი საბუღალტრო-სააღრიცხვო სისტემას ამტკიცებს სემეკი. სემეკმა 2014 წელს შეიმუშავა ერთიანი საბუღალტრო-სააღრიცხვო სისტემის პროექტი, რომელიც ითარგმნა ინგლისურიდან ქართულ ენაზე.

ერთიანი საბუღალტრო-სააღრიცხვო სისტემის იმპლემენტაციის მთავარი მიზანია, უზრუნველყოს, რომ რეგულირებადი კომპანიების მიერ ანგარიშების წარდგენა შეესაბამებოდეს მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნებს და ძირითადი მონაცემები, რომელთა საფუძველზეც ხდება ანგარიშების წარმოება, ყველასთვის ხელმისაწვდომი იყოს. ზემოთ ხსენებული კი მარეგულირებელ ორგანოს შესაძლებლობას აძლევს, დაადგინოს ზუსტი, ობიექტური და სამართლიანი ტარიფები და ასევე ეფექტიანად განახორციელოს მონიტორინგი ენერგეტიკულ ბაზარზე.

ნორმატიული დანაკარგების გაანგარიშების წესის მიღება

სემეკმა 2014 წლის 30 ივლისს მიიღო №15 დადგენილება „ელექტროენერჯის ნორმატიული დანაკარგების გაანგარიშების წესის დამტკიცების შესახებ“. აღნიშნული წესი ადგენს გადაცემისა და განაწილების ლიცენზიანტების ელექტროულ ქსელებში ელექტროული ენერჯის დანაკარგების ნორმატიული მნიშვნელობების გაანგარიშების პრინციპებსა და წესს. ამ წესით გაანგარიშებული ელექტროენერჯის ნორმატიული დანაკარგები მტკიცდება საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული

კომისიის დადგენილებით, ცალ-ცალკე, გადაცემისა და განაწილების ლიცენზიანტებისთვის.

ელექტროენერჯით ვაჭრობის კლასტორმის განვითარება

ელექტროენერჯის მოხმარება-მიწოდების გეგმებისა და ელექტროენერჯით ვაჭრობის პლატფორმის განვითარების მიზნით საქართველოს სახელმწიფო ენერჯოსისტემამ (სსე) 2014 წელს შეიძინა პროგრამული უზრუნველყოფის (ელექტროენერჯის მოხმარება-მიწოდების განაცხადების მიღება) შექმნის შესახებ მომსახურება. შეძენილი მომსახურების საფუძველზე 2014 წელს სსე-ში დაინერგა აღნიშნული პროგრამა და 2014 წლის დეკემბრის თვიდანვე ხორციელდება მისი სატესტო რეჟიმში გამოყენება.

2014 წელს სსე-ს მიერ ჩატარდა ტენდერი სისტემათა შორის ხაზების გამტარუნარიანობის განაწილების აუქციონის პროგრამული უზრუნველყოფის შემუშავებისა და ტექნიკურ მხარდაჭერასთან დაკავშირებული მომსახურების შეძენის მიზნით. პროგრამა უკვე დასრულებულია, იგი დაყენებულია სსე-ს სერვერზე. ამჟამად სსე-ში ტარდება აღნიშნული პროგრამის დანერგვისათვის საჭირო პროცედურები და ღონისძიებები.

პროგრამის მეშვეობით შესაძლებელია გამტარუნარიანობის განაწილება არა მხოლოდ თურქეთის, არამედ სხვა მიმართულებებითაც. ასევე პროგრამა საშუალებას იძლევა შიდა შემზღუდავი რესურსის განაწილებაც მოხდეს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

ამასთან, პროგრამა სსე-ს მეზობელი ქვეყნების, პირველ რიგში, თურქეთის სისტემის ოპერატორთან რიგი პროცესებისა და პროცედურების სინქრონიზაციის, შედეგების გაცვლისა და განაცხადების გადაცემის გამართივების საშუალებას მისცემს. პროგრამა შესაძლებლობას იძლევა, იმპორტ-ექსპორტის მომზადებისა და განხორციელების პროცესი ENTSO-e-ს შესაბამის სტანდარტებთან დააახლოს.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი
განვითარების სამინისტრო

MINISTRY OF ECONOMY AND SUSTAINABLE
DEVELOPMENT OF GEORGIA

<http://www.economy.ge/ge/dcfta>

Tel.:(+995)032 299 11 03

intdep@economy.ge

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Governing for
Growth
in Georgia